

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1760

Vragen van het lid **Kuiken** (PvdA) aan de Minister en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Eerst Assads strijder, nu asiel in Nederland»?* (ingezonden 7 januari 2021).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid), mede namens de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (ontvangen 18 februari 2021). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 1476.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht «Eerst Assads strijder, nu asiel in Nederland»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat is uw reactie op de uitspraken van deskundigen dat door de jaren heen zeker tientallen handlangers van het Syrische regime van dictator Assad in Nederland verbleven?²

Antwoord 2

Nederland mag geen vluchthaven zijn voor personen die zich schuldig hebben gemaakt aan ernstige internationale misdrijven. Het 1F-beleid beoogt plegers van deze misdrijven te identificeren en aan deze personen asielbescherming in Nederland te onthouden. De asiel- en de strafrechtketen zijn erop gericht om plegers van internationale misdrijven die zich in Nederland bevinden, uit te sluiten van asielbescherming en deze personen uit te zetten, uit te leveren of in Nederland te vervolgen. Er is intensieve samenwerking tussen de asiel- en de strafrechtketen om, waar mogelijk, personen met een 1F-status strafrechtelijk te vervolgen. Hierover wordt de Tweede Kamer jaarlijks geïnformeerd met de Rapportagebrief Internationale Misdrijven.

¹ NRC, 5 december 2020, «Eerst Assads strijder, nu asiel in Nederland», <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/12/04/gevlucht-uit-syrie-maar-nog-steeds-bedreigd-a4022478>

² NRC, 5 december 2020, «Eerst Assads strijder, nu asiel in Nederland», <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/12/04/gevlucht-uit-syrie-maar-nog-steeds-bedreigd-a4022478>

Vraag 3 en 4

Klopt het dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) aan zeker drie handlangers van het Assadregime verblijf heeft verleend? Zo nee, aan hoeveel handlangers is er wel verblijf verleend?

Klopt het dat de afdeling 1F van de IND slechts bij één Syriër genoeg aanwijzingen heeft gevonden om de verblijfsvergunning in te trekken? Welke extra maatregelen gaat u nemen om het verblijf te onthouden van mensen die zich schuldig hebben gemaakt aan oorlogsmisdrijven of misdrijven tegen de menselijkheid?

Antwoord 3 en 4

Ik kan niet in gaan op individuele gevallen. Bij iedere persoon die in Nederland asiel aanvraagt, wordt bezien of er indicaties zijn dat diegene internationale misdrijven heeft gepleegd. In die gevallen vindt altijd een individuele beoordeling plaats. Op basis van uitgebreid onderzoek van het individuele relaas, documentatie en context kan de IND concluderen dat er ernstige vermoedens bestaan van persoonlijke betrokkenheid bij het plegen en/of faciliteren van internationale misdrijven. De IND baseert de 1F-status dan ook niet op één eigenschap, melding, of foto. Het doen van een zorgvuldig en gedegen onderzoek geldt uiteraard ook in zaken waarin reeds een verblijfsvergunning is verleend en waarin de IND meldingen of indicaties krijgt dat de persoon mogelijk in verband moet worden gebracht met internationale misdrijven.

Verder verwijst ik naar de Kamerbrief van 30 juni 2020 waarin de resultaten van de herbeoordeling van Syrische asielzaken op 1F-indicaties zijn toegelicht. In 1 zaak is aan de vreemdeling een voornemen tot een 1F-tegenwerping uitgebracht. Ter vergelijking kan worden gemeld dat de IND in dezelfde periode waarop de herbeoordeling van asielzaken ziet (januari 2011-januari 2016) in zeven zaken van mannen tussen de 17 en de 35 jaar van Syrische nationaliteit, reeds bij de asielaanvraag een 1F-tegenwerping heeft gedaan. De herbeoordeling van Syrische asielzaken heeft plaatsgevonden bovenop de asielzaken waarin reeds aan personen 1F is tegengeworpen, waaronder ook Syriërs. Omdat deze herbeoordeling recent heeft plaatsgevonden, zie ik geen aanleiding voor extra maatregelen naast het bestaande 1F-beleid.

Vraag 5

Deelt u de mening dat handlangers van Assad die in Nederland verblijven hier moeten worden berecht voor de oorlogsmisdrijven die zij hebben begaan? Waarom is dit Nederland in tegenstelling tot Duitsland nog niet gelukt? Wat gaat u alsnog doen om ervoor te zorgen dat deze oorlogsmisdaders worden berecht?

Antwoord 5

Nederland maakt zich er hard voor dat straffeloosheid van internationale misdrijven wordt voorkomen. Het opsporen en vervolgen van deze misdrijven is complex en vergt uitgebreid onderzoek. Zowel bewijsvoering als bewijsvergaring voor deze misdrijven is lastiger dan voor commune delicten. Zo wordt bewijsvergaring bijvoorbeeld bemoeilijkt doordat dit veelal moet plaatsvinden in een conflictgebied of op het grondgebied van een partij waarmee niet kan worden samengewerkt. Niet elke aanwijzing is voldoende om te kunnen spreken van een strafrechtelijke verdenking die de start van een strafrechtelijk onderzoek rechtvaardigt. Zo is een 1F tegenwerping op zichzelf onvoldoende aanleiding om een strafrechtelijk onderzoek te starten.

Zowel het OM als de politie beschikken over gespecialiseerde teams die zich bezighouden met de opsporing en vervolging van internationale misdrijven. Zij zullen strafrechtelijk onderzoek instellen op basis van de Wet Internationale Misdrijven in geval de vermoedelijke dader zich in Nederland bevindt, er een concrete verdenking bestaat dat diegene zich schuldig heeft gemaakt aan internationale misdrijven en er perspectief op succesvolle opsporing en vervolging bestaat. Om deze ingewikkelde taak het hoofd te bieden is de vaste formatie van het Team Internationale Misdrijven van de politie onlangs

uitgebreid van 32 naar 43 FTE.³ Hiermee wordt structureel voorzien in de benodigde specialistische- en opsporingsbevoegde capaciteit. Voor een nadere gedetailleerde uiteenzetting van de stappen die de Nederlandse overheid neemt om plegers van internationale misdrijven te vervolgen, verwijs ik u naar de meest recente Rapportagebrief internationale misdrijven.⁴

Vraag 6

Klopt het dat het Team Internationale Misdrijven te weinig gebruik maakt van informatie en getuigenverklaringen van de Syrische gemeenschap in Nederland? Hoe verklaart u dat sommige berichten van deze gemeenschap onbeantwoord bleven? Wat gaat u doen om te zorgen dat er zorgvuldiger met deze informatie wordt omgegaan?

Antwoord 6

Het Team Internationale Misdrijven heeft de afgelopen jaren veelvuldig gesprekken gevoerd met, en getuigenverklaringen opgenomen van, slachtoffers en getuigen uit Syrië. Daarnaast zijn diverse meldingen bij het team binnengekomen van (internationale) misdrijven gepleegd in Syrië. In al deze gevallen is of wordt onderzocht of het mogelijk is om een onderzoek in te stellen. Getuigenverklaringen en meldingen spelen een essentiële rol in de afweging om een strafvorderlijk onderzoek in te stellen. Berichten die bij het Team Internationale Misdrijven binnenkomen, worden volgens een zorgvuldige procedure onderzocht en beantwoord. Naar aanleiding van het bericht in de NRC van 5 december 2020 is gezocht in het berichtenbestand van het Team Internationale Misdrijven waarbij één bericht is gevonden dat inderdaad onbeantwoord is gebleven. De melding die in dit bericht werd gedaan is destijds wel direct onderzocht maar er is per abuis geen reactie gestuurd. Dit had uiteraard wel moeten.

Om te bevorderen dat de Syrische gemeenschap het Team Internationale Misdrijven weet te vinden, heeft het team de afgelopen jaren haar bekendheid vergroot bij publieke instellingen die betrokken zijn bij Syrische asielzoekers, evenals bij niet-gouvernementele (slachtoffer)organisaties. Het team zal dit ook blijven doen.

Vraag 7

Wat vindt u ervan dat sommige handlangers van Assad nog banden onderhouden met het Assad-regime en die gebruiken om andere Syriërs in Nederland te bedreigen en af te persen?

Antwoord 7

Een van de pijlers van het Nederlandse 1F-beleid is dat slachtoffers van vervolging die in Nederland bescherming hebben gekregen, niet opnieuw met de daders geconfronteerd worden. Straffeloosheid van daders van internationale misdrijven moet te allen tijde voorkomen worden. Zoals ik hiervoor heb toegelicht, is de strafrechtketen er dan ook op gericht dat bedreiging en afpersing wordt voorkomen en waar nodig bestraft.

Vraag 8

Wat gaat u doen om deze intimatie tegen te gaan en de veiligheid van slachtoffers en getuigen van deze praktijken te beschermen, inclusief die van de mensen die vanwege hun eigen veiligheid of die van hun geliefden in Syrië geen aangifte durven te doen?

Antwoord 8

Het is van groot belang dat iedereen die kennis draagt van ernstige strafbare feiten, of die hier zelf getuige of slachtoffer van is, zich bij de politie meldt. Wanneer dit leidt tot ernstige dreiging of risico's, kunnen beveiligingsmaatregelen worden getroffen door de overheid. De politie en het OM hebben hiertoe middelen tot hun beschikking.

³ Kamerstuk 35 300 VI, nr. 125 (Kamerbrief)

⁴ Kamerstuk 35 300 VI, nr. 125 (Kamerbrief)